

Asia: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Koulutuskuntayhtymä Tavastia kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä lukiolain muuttamisesta.

Hallituksen esityksen kohtiin sisältyy koulutuksen järjestäjien veloitteiden kasvu, joka ilmenee myös kasvavina kuluina. Nämä on korvattava koulutuksen järjestäjille täysimääräisinä.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Koulutuskuntayhtymä Tavastia pitää tärkeänä, että lainsäädännössä tunnistetaan lukiokoulutuksen erityispiirteet. Erityisopetusta koskevat säädösten ei siten pidä perustua perusopetuksen eikä ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöön. Lukioon hyväksyttävillä tulee opinnot aloittaessaan olla riittävät edellytykset suoriutua lukion oppimäärästä ja ylioppilastutkinnosta. Oppimisen tuen ja erityisopetuksen tavoitteena tulee olla opiskelijoiden tukeminen lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittamiseksi.

Erityisopetuksen sisältöä ei ole perusteltua tarkemmin rajata siten, että se vaikeuttaa opiskelijoiden lukio-opinnoissa etenemistä ja lukion oppimäärän suorittamiseksi tarvittavan ja tarkoituksenmukaisen tuen järjestämistä.

Lakiesityksen tulisi velvoittaa jokaista lukiokoulutuksen järjestäjää kehittämään oppimisen tukea. Sen sijaan esityksessä oleva hallinnollinen päätös on aikaa vievä prosessi, joka vie erityisopettajan työaikaa vähentäen opiskelijoiden tukemiseen ja kohtaamiseen käytössä olevaa aikaa. Hallinnollinen päätös erityisopetukseen ei ole oikea keino turvata lukiolaisten oikeutta erityisopetukseen.

Lukion erityisopetus tulee säilyttää tasavertaisesti kaikkien lukio-opiskelijoiden oikeutena riippumatta tuen tarpeen syystä. Opiskelijoiden tuen tarpeisiin pystytään vastaamaan paikallisten olosuhteiden mukaan erilaisilla opetus- ja muilla tuen järjestelyillä. Oppimisen tuen ja erityisopetuksen tarpeisiin voidaan vastata myös erilaisilla pedagogisilla ratkaisuilla. Niillä opiskelijoilla, joilla on todettuja erityisvaikeuksia, on säilytettävä oikeus saada erityisopetusta ja muuta ohjausta yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti.

Lakiesityksessä esitelty malli, jossa lisättäisiin opiskelijan oikeus tukiopetukseen, on kannatettava. Lukion aineenopettajilla on parhaat edellytykset oman oppiaineensa opettamiseen erityisopettajan kouluttaessa aineenopettajia oppimisvaikeuksien huomioimisesta ja erityisen tuen keinoista ja menetelmistä. Aineenopettajien koulutusta ja osaamista oppimisen tukeen tulee lisätä. Sen sijaan opiskelijan subjektiivista oikeutta tukiopetukseen tulisi rajata siten, että mikäli opiskelija on poissa koulusta ilman perusteltua syytä (esim. työssäkäynti, lintsaus ja lomamatka koulun aikana), subjektiivista oikeutta tukiopetuksen saamiseen ei ole. Subjektiivinen oikeus tukiopetukseen lisää koulutuksen järjestäjän kustannuksia.

Kannatamme perusasteella annettujen opintojen tukitarpeiden tiedonsiirron normittamista, jolloin opiskelijan aikaisemmat oppimisen tuen toimet ja päätökset tulevat lukioden tietoon. Tärkeää on myös oppimisen tuen tarpeen uudelleen arviointi opintojen alussa ja sen seuranta lukiokoulutuksen aikana.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Luonnoksessa on yksi ongelma. Se ei luo koulutuksen järjestäjille tosiasiallisia mahdollisuuksia sopeutua ikäluokkakehitykseen ja huolehtia nuorten sivistyksellisistä oikeuksista. Ehdotus pahimmillaan vähentää rahoitusta, mutta ei luo tosiasiallisia mahdollisuuksia sopeutua pieneneviin ikäluokkiin ja ratkaista perusongelmaa.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

Pidämme tärkeänä, että lukiokoulutuksen järjestäjille annetaan mahdollisuus järjestää englanninkielistä lukiokoulutusta.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Koulutuskuntayhtymä Tavastia kannattaa sitä, että lainsäädäntö mahdollistaa myös kokeisiin kuuluvia valmistavia näyttöjä. Ne soveltuvat hyvin taito- ja taideaineiden kokeisiin. Samalla kiinnitämme huomiota myös siihen, että taito- ja taideaineiden koe tulee jo ilman valmistavaa näyttöäkin lisäämään tutkintokerran koepäivien määrää. Tämä lisää opetushenkilöstön valvontojen

lukumäärää aiheuttaen mahdollisesti poissaoloja lukio-opetuksesta ja tilojen varattuna pitäminen vaikeuttaa esimerkiksi koulun liikunnanopetusta ja iltakäyttöä.

Edellytämme, että valtio korvaa taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeen eli laajenevan veloitteen aiheuttamat kustannukset koulutuksen järjestäjille. Pienentyneeseen valtionosuuteen ei voida lisätä enää yhtään lisätehtävää.

Vaatus neljän opintopisteen suorittamisesta ennen ylioppilaskokeeseen osallistumista kyseisen taito- ja taideaineen opinnoista vastaa kokeisiin osallistumisen edellytyksiä niissä reaaliaineissa, joissa ei ole pakollisia opintoja.

Luonnos hallituksen esitykseksi ei sisällä arviota muutoksen vaikutuksesta taito- ja taideaineiden opintoihin tai lukio-opintoihin. On oletettavaa, että myös ao. taito- ja taitoaineissa opetus alkaa suuntautua ylioppilaskirjoituksissa olevien vaatimusten mukaisiksi.

6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

7. Muut kommentit

-

Iltanen Tuomo
Koulutuskuntayhtymä Tavastia/Lukiokoulutus